

לכבוד

הוועדה לתשתיות לאומיות

שלום רב,

הנדון: תגובת עיריית כפר סבא לתת"ל 91 (תחנת כוח ריינדיר)

ביום 14.8.2017 לקחה עיריית כפר סבא חלק בקונגרס בעניין תת"ל 91. במסגרת קונגרס זה הביעה העירייה לפני הוועדה לתשתיות לאומיות (להלן: הות"ל) ויתר הנוכחים בקונגרס את התנגדותה הנחרצת להקמת תחנת כוח מבוססת גז טבעי (להלן: תחנת הכוח) על ידי חברת ריינדיר אנרגיה בע"מ (להלן: ריינדיר אנרגיה) בהיקף שלא יעלה על 1,300 מ"ו באתר "מפגש השלום", בהתאם לסעיף 6 לנספח 5 להחלטת ממשלה מספר 2592 מיום 2.4.2017 (להלן: החלטת הממשלה).

בהמשך לכך אנו מביאים בזאת התנגדותנו המפורטת וכן דרישתנו לקחת חלק מלא בהליך ובכלל זה לקבל לרשותנו את מלוא החומרים שעל ריינדיר אנרגיה לספק וכן להתעדכן בדבר לוחות זמנים להמשך התהליך.

1. בראש ובראשונה אנו מוחים על התנהלות חסרת כל שקיפות בעניין תכנון הקמת תחנת הכוח, שלצדה השלכות סביבתיות ובריאותיות משמעותיות, החותרת תחת יכולתן של עיריית כפר סבא ושל יתר הרשויות המקומיות והאזוריות הסובבות אותה לשמור על קיום מרקם חיים תקין של תושביהם.

עיריית כפר סבא, ולמיטב ידיעתה כך גם הרשויות השכנות לה, שמעה לראשונה על החלטת הממשלה באמצעי התקשורת, בעוד שכבר בהחלטת הממשלה לגופה הוחלט על תכנון הקמת הכוח במתחם "מפגש השלום" באופן פרטני. ברי כי להחלטה זו קדמה בחינה ובחירה של המיקום הנ"ל, אולם זו נעשתה מתחת ל"ראדר" הרשויות הנוגעות בדבר וספק אם היא הביאה בחשבון שיקולים רבים וחיובים איתם מתמודדות הראשויות יום יום.

בנוסף, מאחר שההליך התכנוני במסגרת הות"ל הוא שונה בסדרו מהליך תכנוני רגיל, לעיריית כפר סבא לא הייתה כל אפשרות להגיש התנגדות להליך עד לשלב מתקדם זה. בהקשר זה יצוין כי אזור השרון נמצא בתנופת בנייה חסרת תקדים, דבר הבא לידי ביטוי בתכניות המתאר הכוללניות המתגבשות בימים אלו בערי וביישובי המרחב. מן הראוי היה שפרויקט שכזה היה נידון ראשית בוועדה המחוזית ונבחן בראייה כוללת אל מול הפיתוח העתידי של האזור והתמורות הצפויות להתחולל בו.

כמו כן, בימים אלו מקדם משרד הפנים את תכנית האשכולות המרחביים. אשכולות אלו עוסקים בשיתוף הפעולה בין רשויות שכנות במטרה לייצר תועלות כלכליות וחברתיות רבות תוך קידום ראייה

אזורית כוללת. לא יתכן כי מצד אחד יקודמו שיתופי פעולה חשובים אלו, ומנגד יעשה שימוש במסלול העוקף את הרשויות במרחב, מקום בו שיתוף זה הוא חיוני ביותר – כמו בעניין שבנדון.

זאת ועוד, רק ביום 17.7.2017 הגיעו נציגי ריינדיר אנרגיה לפגישה עם עיריית כפר סבא לדיון כללי בנושא שבכותרת, מבלי לחשוף פרטים מהותיים או לגלות חומרים רלוונטיים, כאשר כבר כשבוע לאחר מכן התקבל הזימון לוועדה שבכותרת. יצוין כי המפגש היה פרי יוזמתה של ריינדיר אנרגיה, אולם קשה להשתחרר מן הרושם החזק העולה מן הנסיבות כי הוא נעשה ככסות של "שיתוף" ותו לא.

למעשה, לעיריית כפר סבא לא הייתה כל גישה למידע אודות הפרויקט המתוכנן טרם ההחלטה על המיקום המדובר ואף חמור מכך – מידע כתוב ראשון מטעם ריינדיר אנרגיה אודות הפרויקט נמסר ימים ספורים לפני קיום הקונגרס שבנדון.

2. אנו מתנגדים לבחירת תא השטח שעליו מתוכננת לקום תחנת הכוח.

אין חולק כי אזור השרון המזרחי רווי תשתיות לאורכו ולרוחבו. החל מכביש 6 וכבישי אורך ורוחב נוספים המפלחים אותו וכלה במרכזי טיהור שפכים ותשתיות ביוב רבות. גם אין מחלוקת כי באזור זה ממוקמים אזורי תעשייה רבים. כל זאת במקום בו ישנו ריכוז אוכלוסיה גדול שעתידי להמשיך ולגדול משמעותית. ואולם, לא רק שהכוונה להקים את תחנת הכוח הנוכחית תביא לעומס נוסף על התשתיות באזור רווי תושבים זה, אלא שרינדיר אנרגיה אף בחרה לתכנן את תחנת הכוח בתא שטח המיועד לשימוש חקלאי. לא ברור כלל ועיקר האם בוצעה בחינת חלופת ואם אכן בוצעה מה היו אותן חלופות שנתחו במסגרתה.

למרבה הצער גם בעניין זה רב הנסתר על הגלוי ואין אלא להתרשם כי במתווה זה של יזמות פרטית מחיר הקרקע והשאיפה להשיא רווחים הם אלו המניעים את גלגלי הפרויקט. יצוין כי במסגרת הקונגרס ריינדיר אנרגיה כלל לא שללה טיעון זה ואף הודתה כי הקרקע נבחרה בין היתר על יסוד "היתכנות קניינית".

אנו סבורים כי מצב דברים זה, במסגרתו מתאפשרת התעשרות כלכלית של מעטים על חשבון הרעה באיכות חייהם של תושבים רבים הוא **חמור ביותר**. כלל לא נהיר לנו כיצד ניתן להפריט אינטרסים ציבוריים כה חשובים ולאפשר ליזמים פרטיים להשיא את רווחיהם על חשבון רווחת הציבור, איכות חייו ואף בריאותו.

3. אנו מוחים על הכוונה להעמיס מקור משמעותי של זיהום אוויר באזור עמוס מפגעים מזהמים ממילא.

כידוע, אזור השרון המזרחי סובל מתופעות זיהומי אוויר וקרקע ניכרים שמקורם במוקדים רבים ושונים של שריפות פסולת בלתי חוקיות, מרכז טיהור שפכים דרום השרון העולה על גדותיו, ריבוי

כבישים ועוד. המקורות המזהמים השונים קשים לטיפול, ומפוזרים בשני צדי הקו הירוק, עובדה שהופכת את ההתמודדות מולם למורכבת עוד יותר.

בשנים האחרונות בכלל, ובימים אלו בפרט, עיריית כפר סבא מובילה את המאבק בזיהומים הסביבתיים. בין היתר, במהלך התקופה האחרונה התבצעו תדיר פגישות, סיורים, חילופי מכתבים ותקשורת רציפה עם המשרד להגנת הסביבה ועם רשויות נוספות רלוונטיות.

אולם למרבה הצער תושבי האזור ובפרט תושבי השכונות המזרחיות בכפר סבא עודם סובלים ממפגעי ריחות קשים ובימים האחרונים אף נראה כי המצב הולך ומחמיר. דיווחי תושבים רבים אודות מפגעי ריחות בעלי ניחוחות "כימיים" ו-"פלסטיק שרוף" המתקבלים במוקד העירייה הפכו לדבר שבשגרה.

רק ביום 16.7.2017 נרשמו בתחנת הניטור הממוקמת בכפר סבא ערכים חריגים במיוחד של ריכוזי מזהמים. כך על פי נתוני תחנת הניטור נראה כי ריכוז המזהם תחמוצות החנקן (NOx) ביום 15.7.2017 בין השעה 00:35 ועד לשעה 01:05 עמד בממוצע על ערך של 833.8 בקנה מידה של ppb. ערך זה גבוה משמעותית מערך הסביבה של המזהם (500 ppb) ואף אינו רחוק מערך ההתראה של המזהם (1,000 ppb), שמשמעותו התקינה היא "חשש לבריאות הציבור".

אולם עיריית כפר סבא ותושביה לא אמרו נואש וממשיכים לנהל מאבק עיקש במטרה לצמצם משמעותית את מפגעי זיהום האוויר והקרקע. ניתן לעיין בחופן מכתבים רשמיים מטעם נציגיה הבכירים של עיריית כפר סבא רק מהעת האחרונה המשקפים את חומרת המצב ואת הפעילות המתבצעת בעקבות זאת. זאת ועוד, כפועל יוצא של המצב ומפעילות העירייה וועד התושבים בנושא התקיימה ביום 17.8.2017 פגישה בראשות מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה במסגרתה הציג המנכ"ל את תכנית משרדו להגברת המאמצים למאבק בזיהום האוויר האזורי.

תמונה בעינינו ההחלטה למקם תחנות כוח באזור זה ולהסתכן בהחרפת מפגע זיהום האוויר ואף להסתכן בפגיעה בבריאות ציבור התושבים המתגורר באזור. תמונה עוד יותר אמירת ריינדר אנרגיה בשקופית הסיכום במצגת שהוצגה הקונגרס כי "לא ידועה עקה באיכות האוויר באזור החלופה", זאת שעה שניתן למצוא בנקל פרסומים תקשורתיים עדכניים אודות המצוקה הסביבתית שאזור זה חווה.

נראה כי נטל כבד מאוד מונח לפתחה של ריינדר אנרגיה לבצע את מיטב הבדיקות הסביבתיות הנדרשות על מנת להפריך את הסכנה המוחשית המשתקפת בנסיבות.

4. אנו סבורים כי עולה חשש בטחוני סביר למדי בהקמת מתקן גז רגיש במיקום המוצע.

תחנת הכוח הינה מתקן גז רגיש אשר עלול להוות מטרה לגורמי טרור עוינים המעוניינים לבצע נזק כבד למדינת ישראל בצורה פשוטה יחסית. אף אם תחנת הכוח אינה צוברת גז טבעי הרי שברור כי פגיעה מכוונת בה או בתשתית המובילה אליה עלולה להיות הרת אסון, ובפרט לנוכח קרבת השטח המיועד לאזורי מגורים.

נוכח האמור נדרשת בחינה מעמיקה של גורמי ביטחון מוסמכים על מנת לבצע ניהול סיכונים בטחוני מקיף בקשר לפרויקט, אשר יביא בחשבון גם יכולות עתידיות של אויב פוטנציאלי העשוי להגיע במהירות לשטח תחנת הכוח המיועד בעת חדירה לשטח ישראל. בתוך כך יש לבצע **סקר פגיעה מכוונת לקו הולכת הגז** וכן לקבל את עמדתה של המועצה לביטחון לאומי בדבר הגדרת האתר כיעד **אסטרטגי**.

לצד זאת, נדמה כי במסגרת הליך קבלת אישורי ההקמה מוטלת על ריינדיר אנרגיה החובה להתמודד עם איומים אלו ולספק **תכנית אבטחה מקיפה** וכן חלה עליה האחריות לדאוג **למיגון מירבי עבור צנרת הולכת הגז (רמה 4)**, במטרה ליתן מענה אחראי לסכנה הביטחונית הפוטנציאלית שבמיקום תחנת הכוח.

סוף דבר

מן הטעמים שהובאו לעיל עיריית כפר סבא מתנגדת להקמת תחנת הכוח על פי המתווה הנ"ל ולדרך שבה קידומו נעשה עד היום. יתרה מכך, כמפורט מעלה עיריית כפר סבא סבורה כי התכנון הנוכחי צופן סכנות סביבתיות וביטחוניות אשר יש לבררן לעומקן.

עיריית כפר סבא מפצירה בכל הנוגעים בעניין לקיים הליך שקוף וראוי ובתוך כך למסור:

- i. אישור רשות מקרקעי ישראל לשימוש בקרקע שבבעלותה (חלקות 4, 20 ו-51 של גוש 7633).
- ii. המלצת מנהל התכנון לגבי זיקה תכנונית (כנדרש מהחלטת הממשלה הנ"ל).
- iii. אישור רשות החשמל אודות קיומה של זיקה למקרקעין (כנדרש מהחלטת הממשלה הנ"ל).
- iv. "תסקיר השפעה על הסביבה" מקיף ומעמיק.
- v. היתכנות כלכלית של החברה המבצעת.
- vi. ואת יתר מלוא האישורים הנדרשים, חומרי התכנון, פרוטוקולים משיבות רלוונטיות ותסקירים וחוות דעת בעניין, על מנת שאלו ייבחנו כנדרש.

למען הסר ספק, יודגש כי כל האמור לעיל משקף את עמדתה של עיריית כפר סבא גם כנגד התכנון של חברת אדלטק אנרגיה ותשתיות בע"מ להכין תכנית להקמת תחנת כוח לייצור חשמל בהיקף שלא יעלה על 1,260 מ"ו באזור צור נתן, כעולה מסעיף 3 לנספח 5 להחלטת הממשלה.

לא רק שהדברים האמורים יפים הן לפרויקט המתוכנן ב"מפגש השלום" והן לפרויקט המתוכנן באזור צור נתן, אלא שביצוע שני הפרויקטים יביא לפגיעה כפולה ומכופלת במרקם החיים האזורי תחת הנסיבות שפורטו בקצרה במכתב זה.

אנו דורשים מהות"ל להביא בחשבון את ההשלכות המצרפיות בהקמת כלל תחנות הכוח מבוססות גז שהקמתן תאושרנה במסגרת מתווה החלטת הממשלה, בטרם תאושר הקמתה של תחנה כזו או אחרת באופן פרטני.

כאמור, אנו מבקשים לקחת חלק מלא בהליך ולהיות מעודכנים בדבר השלבים הבאים במסגרתו.

בברכה,

העתקים:

